

АУДИТ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Зінченко О. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту
Сайко К. І., студент
Київський національний університет технологій та дизайну

Розвиток різних форм власності зумовив виникнення і подальший розвиток в Україні аудиту як незалежної форми контролю. Нині аудит має чіткі ознаки невід'ємного елемента інфраструктури ринкової економіки і його завданням є здійснення аналізу показників фінансової стійкості підприємства та висловлення незалежної думки аудитора щодо її достовірності. Аудит у нашій країні одержав розвиток із прийняттям Закону України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 р. № 3125-ХІІ.

Нормативно-правовою базою для аудиту виробничих запасів є: Закон України „Про аудиторську діяльність” [1], П(С)БО 9 „Запаси”, Податковий кодекс України, Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів.

Аудиторська перевірка операцій з виробничими запасами є трудомістким процесом і включає дослідження стану складського господарства, збереження, нормування витрачання, оприбуткування, правильності оцінки купованих виробничих запасів, використання у виробництві. Основною метою перевірки є встановлення законності, достовірності та доцільності операцій з виробничими запасами, правильності їх відображення в обліку.

Таблиця 1

Завданнями аудиту виробничих запасів підприємства є:

<p>загальна прийнятність звітності – загальна сума буде прийнятною і відповідає реальним потребам підприємства, тобто наявність виробничих запасів має відповідати обсягу виробництва, який буде безперервним;</p> <p>обґрунтованість (чи є підстава для віднесення у звітність вказаних сум) – всі наявні виробничі запаси відображено у звітності та на дату складання балансу є на підприємстві;</p> <p>закінченість (чи віднесено у звітність всі активи, які належать підприємству) – всі виробничі запаси підраховано та віднесено до балансу;</p> <p>оцінка (чи всі категорії правильно оцінені і безпомилково підраховані) – кількість облікованих виробничих запасів збігається з наявними, оцінка, яка застосовується для відображення їх руху, відповідає обраній обліковій політиці, період застосування цін відповідає дійсності;</p> <p>класифікація (чи є підстава відносити суми на відповідні рахунки) – виробничі запаси правильно класифікують;</p> <p>розподіл (віднесення операцій до відповідних звітних періодів) – суми купівлі і продажу правильно розподілені між двома періодами;</p> <p>акуратність (відповідність сум аналітичного обліку даним синтетичного обліку) – загальні суми в книгах аналітичного обліку виробничих запасів відповідають даним, наведеним у Головній книзі;</p> <p>розкриття (чи всі категорії занесено до фінансової звітності і правильно відображені у звітах) основних категорій виробничих запасів – методи оцінки правильно відображені у звітності.</p>
--

Окрім того, аудит виробничих запасів передбачає такі завдання, а саме, перевірка:

<p>наявності на складах та їх зберігання;</p> <p>правильності і своєчасності документального відображення операцій з надходження, заготівлі та переміщення;</p>

забезпечення внутрішнього контролю при транспортуванні;
додержання підприємством встановлених норм списання;
систематичної переоцінки та уцінки проведення індексації та відображення їх в обліку;
правильності відображення в обліку надходження, переміщення і списання;
додержання вимог щодо проведення інвентаризації;
ефективність контролю за витратами.

Об'єктами аудиту виробничих запасів є: прийом за кількісно-якісною ознакою, належне збереження, норми витрат на виробництво, дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Джерелами інформації для аудиту виробничих запасів є: записи на рахунках бухгалтерського обліку; первинні документи з надходження, реєстри обліку (картки складського обліку матеріалів, накладні, накладна-вимога, рахунки-фактури, журнали обліку вантажів, що надійшли на підприємство, доручення, звіти матеріально відповідальних осіб, Головна книга, журнали, лімітно-забірні картки, прибуткові ордери); фінансова звітність підприємства.

Таблиця 2

Послідовність аудиту виробничих запасів:

інвентаризація виробничих запасів;
аудит прибуткових і витратних документів, показників реєстрації і рахунків постачальників;
взаємна звірка прибуткових документів з рахунками постачальників;
взаємна звірка витратних документів з даними оплати рахунків покупців;
порівняння прибуткових і витратних документів з даними натурального обліку складу;
аудит змісту оборотних відомостей натурально-вартісного обліку і порівняння їх з даними обліку матеріально-відповідальних осіб;
аудит змісту звітів, бухгалтерських операцій, матеріальних цінностей і порівняння їх з даними первинної документації;
аналіз бухгалтерських операцій по журналу і відомостях до рахунків запасів і порівняння його даних з записами по дебету і кредиту рахунку 63 „Розрахунки з постачальниками і підрядчиками”;
аналіз бухгалтерських операцій журналів і відомостей до рахунків виробничих запасів і порівняння його даних із записами за дебетом і кредитом рахунків;
аудит балансу, фінансової та податкової звітності і порівняння їх з головною книгою, журналами, відомостями та первинними документами.

Таблиця 3

Основні способи та прийоми, які використовують для проведення аудиту виробничих запасів

з'ясування відповідності фактичних сум залишків запасів з їх даними згідно наступної інвентаризації, а також із сумами матеріальних цінностей, відображених в первинних і зведених документах та реєстрах бухгалтерського обліку. Цей прийом необхідно використовувати аудитору, якщо виникає підозра у відношенні приписок матеріалів чи МШП у інвентаризаційних описах підприємства з метою приховування нестач, крадіжок чи зловживань;
контрольне порівняння фактичних залишків товарів із даними останньої інвентаризації;
завищення цін на товарно-матеріальні цінності, що відпускалися з документами;
переоцінка та уцінка товарів;
реалізація товарів, матеріалів, які не відображені в первинних документах з їх надходження чи відпуску;
контрольний запуск матеріалів у виробництво;
перевірка правильності розрахунків природного убутку товарно-матеріальних цінностей тощо.

Типовими порушеннями операцій з виробничими запасами є: незадовільна організація складського господарства та зберігання, невиконання завдань заготівлі, неправильне визначення первинної вартості придбаних запасів, порушення правил приймання вантажів, неповне оприбуткування, необґрунтовані претензії до постачальників, нераціональне використання виробничих запасів у виробництві, невиконання завдань заготівлі виробничих запасів та завищення їх собівартості, порушення норм і лімітів їх відпуску, придбання непотрібних матеріалів, наявність запасів, які швидко псуються, нестачі, крадіжки, псування, привласнення, неправильне визначення розміру компенсації завданих підприємству збитків, помилки та підробки при кодуванні документації, заміна нових предметів старими та відпуск запасів за заниженою вартістю, несвоєчасне і неправильне оформлення первинних документів з обліку руху та незадовільна організація бухгалтерського обліку.

Загалом, в процесі аудиту рівень аудиторського ризику, не виявлення помилок можна знизити за умов професійно розробленого плану перевірки виробничих запасів, адекватно обраних процедур, належного документального оформлення, систематизації та відображення аудиторських доказів у робочих документах.

ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Кіндзюр О. С., викладач
Львівський техніко-економічний коледж
Національного університету «Львівська політехніка»

Метою державного регулювання у сфері житлово-комунального господарства (ЖКГ) є його модернізація, що неможлива без залучення інвестицій в галузь. Однак для того, щоб інвестиції почали надходити, необхідно сформувати основу, підґрунтя для їх реалізації. Такою основою може стати цілісна стратегія управління житлово-комунальним господарством, розроблена на основі аналізу екзогенних та ендогенних чинників, що впливають на діяльність ЖКГ.

Для вдосконалення умов господарювання підприємств ЖКГ та активізації інвестицій необхідним є формування сприятливого середовища, що включає нормативно-правове забезпечення, дозвільне, податкове, адміністративне регулювання. На рис.1. зображено причинно-наслідковий зв'язок чинників, що спричиняють сучасне становище ЖКГ.

Загальноекономічні чинники зовнішнього середовища в поєднанні з недоліками управління спричиняють негативний вплив на функціонування ЖКГ, формуючи загрози діяльності сектору. До управлінських прорахунків можемо віднести відсутність стратегії розвитку ЖКГ, неефективність податкового законодавства, відсутність раціональних зв'язків між різними сферами ЖКГ; до екзогенних чинників - інфляцію, недосконалість механізмів